

erit cum illo populos illos lustrare, quæ hodie ora universa raro habitata colono, aspera, scopolosa, crebris sinibus lancinata, quamplurimis insulis prætextata, quarum paucæ magnitudini respondent, multæ autem verius scopuli quam insulæ. cum hodie hæc sit rerum facies, quid de Romanis temporibus sperandum est.

Cerones populi tenuere, quicquid Argathælia vel Argadiæ, ut volunt nonnulli, nomine censemur, etiamque plura. nam sub his populis censemur Covallia (Cowel) inter sinum longum hodie dictum & Lolannonium nobis jampridem memoratum; Cnapdalia, quæ proximos Epidios attingit; Lorna, & cætera adusque sinum quem Itys fluvii nomine describit autor noster, qui hos à Loch abria dividit. Nominat in hoc tractu ille longum fluvium in oceanum occiduum erumpentem. sed nullus toto illo tractu quantivis pretii fluvius; unde iusta suspicio est, sinum illum jam dictum, qui longi nomen habet, reponi debere, & nomen fluvii, ubi nullus est, delendum.

Legendo adhuc littus illud, primi occurunt Creones, quas sedes hodie tenent varii dinastiæ, territoriolis & barbaris regiunculis distincti, omnes ad oram maris, earum hodierna nomina non possunt latiali ore efferri, referam tamen ut se habent. Ardgaur, Keangherr-loch, Morvern, Ard-na-Murthen, Suy-neord, Muydeord, Arisaig, Murron, Knocord, Glen-Elg, Kintail, & ipsa Lochabria, quæ vel spatio terrarum, vel earum ubertate prævalet illis omnibus. Itym fluvium in hoc tractu collocat autor noster, qui revera sinus est, usque ad Inner-Lochiam, celebrem in Lo-chabria arcem, ubi primis regni nostri initiosis reges gratam sedem habuere. Illic Lochius fluvius, multis minoribus austus, in illum sinum effunditur, qui hodie Loch-y-oll nomen habet.

Proximi in ora sunt Carnonacæ, ubi terras irrumptit sinus Ptolomæo Volsas dictus, hodie lacus Briennæ nomine (Loch Broome) nomine notus, halecum pescatura nobilis. Tota hæc ora, usque ad prom. Orcadis nomine, mirum quanta sinuum frequentia lancinetur, quam ab initio mundi fuisse hic rerum faciem arguunt scopulosa ubique littora, quæ nunquam Oceano cessere. populi hi Carnonacæ Rossia partem constituunt, cum illa ad utrumque mare pertingat. Nabeus fluvius, in regiunctula Assynt hodie dicta mare petit, Tralligir nomine. Terra hæc, sicut & contermina Ei-edir-da-cheulis (quod si interpretere, sonat terram inter duo freta,) sterilis, aspera, inculta, neque quicquam hic insigne præter promontorium illud in ultimos Septentriones tendens, Orcadis vel Tarvedri nomine, quod hodie Parro, vel Farro-head appellatur.

Ab hoc promontorio, cui Tarvedro vel Orçadi antiquum nomen, littora in ortum refle-

Scotia,

stuntur, usque ad alterum in ea ora cui Veruvii apud autorem nostrum nomen est, hodie Dunsbey head, cui objacent Orcades, freto navigantibus periculo paucorum millium interjecto, inter hæc duo, paulum prominent tertium, Ptolomæo Virvedrum, hodie incolis Row-Rachy aut Strathy-head. Interiora tenuere Carini, Cornabii, Mertæ, ubi Ileas fluvius, incolis Helms-dail. Régiones hæ Strathnaverniam & Cathenesiam comprehendunt, ubi antiqua arx Gernigo, (cujus nomen non ita pridem in Castel Sinclair mutatum) vestigia Cornabiorum retinuisse videtur. Sequitur Ripa alta oppidi nomine, cuius hodie nulla supereft memoria, imo nullum tale ibi locorum fuisse justa est suspicio, sicut neque Loxæ fluvii in his oris, qui in Moravia ad Elginam urbem hodie nomen antiquum nulla mutata littera retinet: unde videntur hæc non suis aptata locis. Quod vero Boëthius Ripam altam ad Cromartie transfert, næ ille verum locorum situm indagarit, cum hæc longe ad austrum his locis abest, celeberrimo sinui sui nominis adposita. Logi populi, qui proximi fuere, Sutherlandia respondere videntur, ab Ilea fluvio secundum littus hodie porrecti, ad sinum Ptolomæo indicatum, qui hodie Nomine Tayn vel Dornoch agnoscitur, ab oppidis ad utrumque littus positis.

Proximi Cantæ ea tenuere quæ Rossia partem Orientalem constituunt, adusque Vararis æstum. Varar, vel ut hodie effertur Farrar, in intimo sinu mare subit, unde videntur antiquum nomen sinui fuisse, quæ vox nunc latius diffusa hodie ingenti sinui qui à Veruvio ad Tæzalum promontorium (de quo proxime dicendum) se diffundit sub nomine Murray-fyrth, nomen dedit.

Sequuntur Tæzali, à dicti Vararis initio ad Deam fluvium colentes, magnus terrarum tractus, multis populis habitatus. illic hodie Moravia, Ainia, Boëna, Buchania, Marria, Gariocha, Strath-Bogia, & plures regiunculae, præter eos qui mediterraneæ & montana tenent. At à Varari sequendo littus, prima est Innernessa urbs, Ptol. indicta: vetus urbs ad ostia Nessi fluvii, qui ē lacu sui nominis ad quatuor supra urbem mil. pas. effusus, sinum ingreditur. ad lacum Vrchart arx est, antiquorum regum opus. proprius orienti in littore Narnia urbecula est, procul omni dubio Ptolemæi Alata castra hic fuere, olim majoris famæ, flumine Narniæ itidem nomine alluente, ubere solo quondam, quod adgetis arenis mare ut plurimum nunc inutilem reddidit. manent vestigia celeberrimæ olim arcis, sed nunc fluctibus obruta. Sequitur in littore Tufis urbs & Tufis æstuarium, urbecula sane Forres situi respondeat, culta antiquis nostris Regibus, ubi parietinæ magnificæ arcis supersunt, amæno & fer-